

Verksamhetsberättelse

Hammarö församling

2013

Innehållsförteckning

1. Inledning
2. Grundläggande uppgiften
  - 2.1. Gudstjänst och kyrkliga handlingar – dop, begravning, vigsel, konfirmation
  - 2.2. Undervisning
    - 2.2.1. Konfirmation
    - 2.2.2. Skolkyrka
    - 2.2.3. Barnverksamhet
    - 2.2.4. Ungdomsverksamhet
      - 2.2.4.1. SKU – Svenska kyrkans unga
      - 2.2.4.2. Fadder/ledare
  - 2.3. Diakoni
  - 2.4. Mission
    - 2.4.1. Internationella gruppen
  - 2.5. Ekumenik
3. Övrig kyrklig verksamhet
  - 3.1. Skapande verksamhet
  - 3.2. Pilgrim
  - 3.3. Retreatverksamhet
  - 3.4. Samtalsgrupper/studiecirklar
  - 3.5. Körverksamhet
  - 3.6. Levande julkalender
  - 3.7. Café Vägkyrkan
4. Krisberedskap
  - 4.1. POSOM
5. Styrning och ledning
  - 5.1. Styrningsfunktionen – förtroendeorganisationen
  - 5.2. Ledningsfunktionen
    - 5.2.1. Anställda
6. Stödjande verksamhet
  - 6.1. Kansliet och ekonomi
  - 6.2. Information
  - 6.3. Vaktmästeri
    - 6.3.1. Fastigheter
7. Begravningsverksamhet
  - 7.1. Kyrkogården
8. Slutord

1. Inledning

”Under 2013 fick vi sjunga en hel del ny musik i gudstjänsterna. Hammarö församling erbjöds från 1:a advent 2012 och ett år framåt att prova förslaget till en ny kyrkohandbok för Svenska kyrkan. Intresset för innehållet i det nya handboksförslaget tog sig bl a uttryck i församlingsaftnar med sångövning och utvärderingsformulär. Nya toner och formuleringar med ett mer inkluderande språk provades i högmässorna om söndagarna och i slutet av året ansökte vi om att få fortsätta att använda handboksförslagens musik, sånger och böner också fortsättningsvis.

Året som gått har inneburit ett fortsatt arbete att verka för mötesplatser för människor i alla åldrar. I våra kyrkor och församlingshem har de yngsta, spädbarnen, med föräldrar och syskon, sjungit, lekt och dansat. Här har sjungande och skapande barn, unga och vuxna i olika åldrar mötts. Träffats har också alla de som i sin vardag velat bidra med arbete och kunskap för att göra något kärleksfullt för andra. Mötts har de som sökt fördjupning och önskat samtala om det som berör allra mest. Men även de som sökt vila och återhämtning. Det har funnits rum för alla. Tillsammans har vi fått gåvan att vandra en bit på varandras väg. Lyssnade och delande. I stor tacksamhet.

Vi möter framtiden med längtan och hopp om nya livsnära möten för oss alla i både vardag och helg.”

Regina Piscator
Kyrkoherde

2. Grundläggande uppgiften

2.1 Gudstjänst och kyrkliga handlingar – dop, begravning, vigsel, konfirmation

Hammarö kyrka är en av de mest frekventerade kyrkorna i Karlstadsregionen för kyrkliga handlingar. Kyrkorna i Hammarö och Skoghäll erbjuder gudstjänster regelbundet under årets söndagar. I Hammarö församling firades under förra året ca 180 gudstjänster.

Ungefär 300 kyrkliga handlingar förrättas i Hammarö varje år. För år 2013 var siffrorna ca 120 begravningar, 127 dop och 43 vigslar. 101 ungdomar konfirmerades. Ett okänt antal personer kom till bikt. Präster medverkade också vid ett antal urnedsättningar.

2.2 Undervisning

2.2.1 Konfirmation

Under 2013 konfirmerades 101 ungdomar av sammanlagt 169 kyrkotillhöriga. Det motsvarar 67 % av de kyrkotillhöriga ungdomarna.

De ungdomar som konfirmerades under 2013 erbjöds veckogrupper med olika teman som t ex ridning, skapande, foto samt grupper med mer traditionellt innehåll. Alla grupperna åkte på läger.

Under året deltog ett antal ungdomar som faddrar (unga konfirmandledare) i konfirmandgrupperna. De unga konfirmandledarna är en värdefull hjälp och fungerar som en viktig länk mellan vuxen och konfirmand.

2.2.2 Skolkirka

Skolkirkoarbetet 2013 har bestått av flera delar:

Förskola och skola har besökt församlingens kyrkor i olika sammanhang, både för att uppleva kyrkan som en historisk byggnad men också för att fira gudstjänst. Några förskoleklasser har varit och sett på påsk- och julspel medan de äldre barnen varit på allhelgonasamling, adventssamlingar, luciahögtyder och skolavslutningar.

På Hammarlundens och Mörmoskolans högstudier har skolpräst och församlingspedagog regelbundet

varit på besök för att finnas till för ungdomarna.

Varje skola och förskola inom Hammarö kommun har tillgång till en präst som finns med i de stödgrupper som finns på de flesta skolor och förskolor. Arbetet består dels i att dela med sig av kunskaper och erfarenheter i mötet med barn i kris, men också att aktivt gå in och arbeta när en kris uppstår.

2.2.3 Barnverksamhet

De huvudsakliga verksamheterna på Arken har varit spädbarnsrytmik, småbarnssång, öppet hus, danslek, Kyrkis, After School och barnklädesbasarer. Verksamheterna på Familjecentralen har varit spädbarnsrytmik och medverkan vid öppna förskolan.

Spädbarnsrytmik

Under vårterminen 2013 fanns en spädbarnsrytmikgrupp, med barn och föräldrar, på Arken. Barnen var från 0-6 månaders ålder. Det var andakt med sång, musik och rörelse och därefter umgänge, samtal, lek och fika tillsammans. Under höstterminen har det varit två spädbarnsrytmikgrupper på Arken och även en grupp på Familjecentralen. Spädbarnsrytmiken har dessutom deltagit i aktiviteter så som en "Gudstjänst för små och stora" i Hammarö kyrka. Vid Lucia sjöng och dansade barn och föräldrar för de boende på äldreboendet Gunnarskärsgården.

Småbarnssång

Småbarnssången är fortsättningen på spädbarnsrytmiken. Barnen är ca 6 mån – 1 år gamla. Under 2013 har det varit två småbarnssånggrupper i veckan, både vår- och hösttermin.

Öppet hus

Verksamheten vänder sig till barn i förskoleåldern och föräldrar.

Danslek

Under vårterminen fanns det en dansleksgrupp för barn 3-5 år. Arkens barnlokal var samtidigt öppen för lek, samvaro och fika för föräldrar och syskon när de större barnen dansade.

Kyrkis

Kyrkis riktar sig till barn i förskoleklass t.o.m. årskurs 3 (6-9 år). Barnen har pysslat, skapat, spelat spel, lekt och umgåtts. Varje tillfälle har avslutats med en andakt. Efter kyrkis har de barn som kunnat gått direkt till barnkören.

After School

After School riktar sig till mellanstadiebarn (9-12 år). Barnen börjar med samling och därefter mellanmål tillsammans. Efter det kan man välja på att t.ex. pyssla i ateljén, spela pingis/hockeyspel/fotbollsspel, leka, måla, göra läxor och mycket mer.

Barnklädesbasarer

Basarerna ligger en gång på våren och en gång på hösten, varje gång med ca 20 bord och försäljare av barnkläder, leksaker m.m. Tillsammans med Internationella gruppen, serverades Krav- och Fair Tradefika och man kunde även köpa Fair Tradeprodukter. Intäkterna från caféet, bordshyra samt kaffekassan under fastetiden går oavkortat till Fastekampanjen. Höstbasarens intäkter går till kyrkans internationella arbete.

Kyrkan på familjecentralen

På familjecentralen, Mörmo gård, fanns Hammarö församling representerad i den öppna förskolan och spädbarnsrytmik. Församlingen medverkade vid öppna förskolan två heldagar i veckan, samt ledde ett rytmikpass. Familjecentralen på Skoghall är ett samarbete mellan Hammarö kommun, Värmlands läns landsting och Hammarö Församling.

Personal barnverksamheten: Anna Lindh, pedagog, Katrina Haster, pedagog, Ylva Alsterlind, assistent i församlingsarbetet.

2.2.4 Ungdomsverksamhet

2.2.4.1 SKU - Svenska kyrkan unga

I församlingen finns det sedan många år en ungdomsverksamhet, Svenska Kyrkans Unga (SKU). Detta är en organisation som finns både på riks- och stiftsnivå med arrangemang som vänder sig till barn och unga i åldrarna 0-30.

I Hammarö församling är det ett 15 tal ungdomar som träffas en kväll i veckan. Vid dessa träffar har man spelat spel, bakat, målat, pysslat, sett på film, lagat julmat och mycket mer.

Påsk firades traditionsenligt på Sandviken gården, med SKU 's påskläger. Totalt var det 11 ungdomar från SKU Hammarö som åkte.

2.2.4.2 Fadder Unga ledare

I Hammarö församling finns det varje år ett antal konfirmandgrupper och i dessa finns möjligheten att få hjälp av faddrar/unga ledare, dvs ungdomar som medverkar som hjälpledare. Dessa unga får förutom en gratifikation även en utbildning som sker tillsammans med Karlstad Stift och SKU på distrikts nivå.

Utbildningen startar i den egna församlingen där ämnen såsom andakt, jag som ledare, lekmetodik m.m. tas upp, för att sedan avslutas med en gemensam utbildningshelg alternativt en resa beroende på vilket steg man går i kursen. Under denna sammankomst ses ungdomar från flera olika församlingar i stiftet.

Personal ungdom: Lottis Brohede, pedagog

2.3 Diakoni

Det diakonala arbetet i församlingen bygger på mötet med den enskilda människan.

På församlingsexpeditionen, genom hembesök, besök på servicehus och sjukhus, och även via telefonsamtal, förs *det enskilda samtalet*.

Exempel på andra diakonala verksamheter:

Arbetskretsen, en grupp som ansvarar för vår - och höstförsäljning av hembakat, lotterier, servering m.m. vilket genererar pengar till välgörande ändamål. Där har man också en samverkan med Frykeruds församling.

Besöksgruppen ansvarar för uppvaktningar, blommor och besök till de äldre till jul och födelsedagskalas.

Hammarö församling finns också representerad i *Vänjämsten*, en förening som fungerar som ett komplement till samhällets stödinsatser för t.ex. äldre och funktionshindrade.

Frivilliggruppen hjälper till i olika verksamheter i församlingen, t.ex. bakar till olika evenemang, sjunger på servicehusen, sköter serveringen vid olika tillfällen, assisterar i den kreativa verksamheten på Björkhagsgården, finns tillgänglig vid Träffpunkten i Björkebo/Lillängens Trygghetsboende, ansvarar för herrfrukost samt sopplunch.

Kringlorna är en grupp som arbetar med att stödja utsatta barn och barn med särskilda behov i Hammarö kommun.

Tillsammans med Hammarö kommun arrangerar man varje höst *Det stora barnkalaset*. Drygt 400 barn och vuxna deltog den 23:e november då man samlades i Skoghalls centrum för korvgrillning, polisen som

visade polisbil, räddningstjänsten som bjöd på en tur i skyliften, film i Folkets hus och teater i Skoghalls kyrka.

Man har också en *nätverkssamverkan* med Hammarö kommun, stiftet, diakonatet, vårdcentralen och familjecentralen.

Personal diakoni: Lena Larsson, diakon

2.4 Mission

2.4.1 Internationella gruppen

Hammarö församlings Internationella Grupp (IG) arbetar med internationella frågor, miljöfrågor samt verkar för Fair Trade.

Gruppen träffas cirka 1 gång per månad. IG har knutit till sig ett antal frivilliga, s.k. resurspersoner, som kan ställa upp och hjälpa till vid exempelvis församlingskvällar, försäljning av Fairtradeprodukter, bössinsamlingar m.m.

Exempel på genomförda aktiviteter under året:

Stiftets Kick-off för Världens Fest, deltagande i Social Responsibility Day i Stockholm, deltagande i Livet värt att leva på Hammarö Arena, den traditionella Prästostförsäljningen, barnklädesbasar på Arken, World Fair Trade Day på Hammars Gård och vid Hammars Udde, insamling under valdagen, Rättvisedagen på Karlstads bibliotek, julkampanjen, försäljning av Fairtradevaror på Café Vågkyrkan, representation i Hammarö kommuns styrgrupp för Fairtrade City, samt deltagande i gudstjänster.

Ansvarig personal IG: Maria Hallén

2.5 Ekumenik

Hammarö församling och Missionskyrkan har av tradition ett samarbete. Arbetet har fortsatt under 2013 med ett antal gemensamma gudstjänster och möten i vardagen. Missionskyrkan, som nu är en del av nya Ecumeniakyrkan, finns belägen på Lövnäs. Några söndagar om året predikar en präst från Hammarö församling i Lövnäskyrkan och vid några tillfällen kommer pastor Anna-Greta Berggren till Hammarö och Skoghalls kyrka. Dessutom firas gemensam friluftsgudstjänst vid ett par tillfällen sommartid.

3. Övrig kyrklig verksamhet

3.1 Skapande verksamhet

Under 2013 genomfördes 7 st *Lördagar i ateljén*, en generationsöverskridande skapande verksamhet på församlingshemmet Arken. En broderigrupp "*Stygn och berättelser*" startades också.

Den skapande verksamheten på äldreboendet Björkbagsgården är ett samarbete med den diakonala verksamheten. De äldre får själva göra saker, baka, måla, tova i ull, arrangera blombuketter osv. Ett pedagogiskt material har sammanställts. Verksamheten fotodokumenteras och används på avdelningarna, bl.a. i samtal med de äldre, som en hjälp att t.ex. få kontakt med minnen bakåt i tiden.

"Gammalt och nytt" hette sommarutställningen på församlingshemmet Hammars gård. I *pilgrimskapellet* visades en utställning på frågeställningen: Vad tänker du på när du hör ordet pilgrim? Vad innebär det att vara pilgrim idag? 14 personer porträtterades och delade med sig av sina svar och besökarna kunde själva

skriva ner sina tankar i en bok. Under Allhelgonahelgen visade Skapande/foto konfirmanderna collage med tema "Kärlek" på Hammars gård.

Under hösten arbetades det fram en idé runt renovering av Hammars gårds övervåning med utgångspunkt från personalens synpunkter och önskemål. En bänk formgavs till kyrkogårdsförvaltningen (läs mer under Kyrkogården). Förslag togs fram på placering samt utformning av bänkar för pilgrimsleden ut mot Hammars udde.

Under sommarperioden ordnades, i Hammarö kyrka, något för de minsta att utforska, tillsammans med vuxen. Det är bilder av detaljer från kyrkorummet tillsammans med en fråga som hänger inplastade i vapenhuset, välkommen att "Titta och hitta".

Inför 2014 kommer det pedagogiska materialet ytterligare att utvecklas, riktat både till barn och vuxna. Just nu pågår ett arbete med kyrkogårdsvandringsmaterial.

Under våren medverkade den skapande verksamheten i en konfirmandgrupp. I september startades en skapande/foto konfirmandgrupp.

På *Kreativabloggen* kan man följa det skapande arbetet (se församlingens hemsida).

Personal Skapande verksamhet: Annika Eriksson, konstnärlig ledare

3.2 Pilgrim

Under året har det gjorts kortare pilgrimsvandringar med både konfirmandgrupper och vuxna. Man har vandrat under samtal och i tystnad och fått möjlighet till eftertanke och nya insikter.

3.3 Retreatverksamhet

Under 2013 har ett antal "Bara Vara"-dagar anordnats i församlingshemmet Arken, Hammars gård och Hammarö kyrka. Dessa miniretreater har erbjudit möjlighet till avspänning, avkoppling och återhämtning i lugn miljö i gemenskap med andra. Meditation och andakt, pilgrimsvandring och massage har erbjudits liksom möjlighet till enskilda samtal. Ett syfte med miniretreaterna är att erbjuda personlig och andlig fördjupning.

3.4 Samtalsgrupper/studiecirklar

Församlingen har haft samtalsgrupper och studiecirklar med inriktning på livsvägledning och andlig fördjupning. Grupperna har träffats regelbundet i församlingshemmen i Skoghäll och på Hammars gård.

Personal retreat och samtalsgrupper: Regina Piscator (kyrkoherde), Maria Hallén (komminister).

3.5 Kör- och musikverksamhet

Barnkörer

I Hammarö församling finns flera barnkörer:

Småänglarna, kör för barn i 5-6 årsåldern, *musikkör* för barn i åk 4-6, *barnkör* för åk 1-3, samt barnkören *Sångfåglarna* 7-10 år. Köreterna övar en gång i veckan, på Arken och i Skoghälls kyrka, och sjunger regelbundet i gudstjänster för små och stora.

Körsång för vuxna

I församlingen finns 4 st körer för vuxna. De övar en gång i veckan och sjunger regelbundet i gudstjänster

och musikgudstjänster. På Arken övar damkören *Viva Voce* och *Hammarö kyrkokör*, blandad kör. *Skoghalls kyrkokör* och *Nova Cantica*, blandade körer, övar i Skoghalls kyrka.

Konsertverksamhet

Under året har det, utöver körernas regelbundna medverkan i gudstjänster, getts en rad konserter i församlingens kyrkor, så som t.ex: "Julens sånger", "Elviskonsert" med Kent Lundberg, Lars Magnell m.fl, gudstjänst med tema Dan Andersson då gruppen "Gråben" medverkade, adventsgudstjänst, julkonsert med Kent Lundberg, allsångskvällar för både barn och vuxen, samt vår- och sommarkonserter.

Hammarönoten

Underhållning, allsång, andakt och kaffeservering, med bl.a. en hemlig resa på våren. 8 ggr fördelade på höst och vår.

Sommarmusik

Under juli månad har Hammarö församling sommarmusikkvällar där olika musiker framträder. Juli 2013 var det fem tisdagskvällar på Hammars gård med musik och kaffeservering. Den frivilliga kollekten vid varje musikkväll fick även i år gå till Gudrun Schedin-Ramströms stipendiefond (se nedan).

Stipendiefond

Under våren 2013 har Hammarö kyrkokör haft stipendieutdelning ur Gunhild Schedin-Ramströms stipendiefond. I år var det Daniel Hjelm som blev årets stipendiat för sina musikaliska insatser bland barn- och ungdomsverksamheten och i konfirmandgrupper.

Stim

Församlingens musikverksamhet rapporteras till STIM. Detta görs varje halvår.

Övrigt

Hammarö kyrkokör har ordnat med två stycken orglar som skall fraktas till Ulf Ekängen, Hammarö församlings missionär i Tanzania.

Personal musikverksamheten: Maria Carlson (kantor), Anna-Karin Högberg (kantor), Birgitta Ekängen (kantor).

3.6 Levande julkalender

Under adventstiden (1-24 december) har Hammarö församling arrangerat "Levande julkalender" som ett dagligt inslag i församlingens verksamhet. Syftet har varit att belysa adventstiden och frågan "Vad är advent för dig?". Tanken har varit att adventstiden är en av årets mer stressade perioder och genom den "Levande julkalendern" har Hammarö församling velat skapa tillfällen för att stanna upp inför advents verkliga budskap, nämligen förberedelsen inför att Gud ska bli människa. Detta har gjorts genom att det varje dag har arrangerats ett event på ön, de flesta i egen regi men också några i samverkan med biblioteket och Räddningstjänsten. Eventen har haft flera kärnvärden, såsom återhämtning, överraskning, gemenskap och eftertanke. I luckorna har man bland annat fått uppleva konserter, tomtens julverkstad, ponnyridning, skattjakt, filmpremiär och luciatåg. Utöver de faktiska eventen har det skett "öppningar" i ett skyltfönster i Skoghalls centrum och genom webbaserade öppningar på församlingens facebook. Utöver söndagens gudstjänster, där lucköppningen varit ett stående inslag, har sammanlagt cirka 250 personer besökt lucköppningarna och på facebook har cirka 8000 visningar skett i kalendern, cirka 250-500 visningar per dag.

3.7 Café Vägkyrkan

Efter midsommar, i juli och första veckan i augusti har Café Vägkyrkan hållit öppet i Hammars gård. Vägkyrkan är en möteplats för alla åldrar. Barn och vuxna, unga och äldre – många trivs i den vackra miljön vid Hammarö kyrka med utsikt över Väneren. Bygdens ungdomar jobbar i kök och servering, handledda av vuxen personal. Över en kopp Fairtradekaffe eller ekologisk saft avhandlas både lätta och djupa livsfrågor. De som besöker caféet stannar också ofta en stund i Hammarö kyrka, besöker kyrkogården eller tar en promenad på Pilgrimsleden. Under 2013 kom besökare även regniga dagar och fikade inomhus. I snitt besökte 90 personer varje dag vägkyrkan (ca 3800 besökare under hela perioden).

4. Krisberedskap

4.1 POSOM

Församlingens huvudsakliga kontaktperson i POSOM är Maria Hallén. Församlingen representerades av flera deltagare i en heldagsutbildning om Kris och Beredskap. POSOM har varit ute i två ärenden, förmedlade via ledningsgruppen/Karlstad. Skoghalls kyrka har också hållits öppen för ljuständning i samverkan med POSOM.

5. Styrning och ledning

5.1 Styrningsfunktionen – förtroendeorganisationen

2013 var det sista året under en mandatperiod och arbetet med kyrkovalet engagerade församlingens många medarbetare; förtroendevalda, anställda och frivilliga. Den 15 september ägde kyrkovalet rum. Under hela verksamhetsåret pågick ett regelbundet arbete i kyrkofullmäktige, kyrkoråd och kyrkogårds- och fastighetsnämnd.

5.2 Ledningsfunktionen

Ledningsgruppen bestående av kyrkoherde, kyrkogårdsföreståndare och kyrkokamrer har träffats regelbundet och arbetat med både övergripande strategiska och mer detaljerade frågor. En viktig fråga som regelbundet diskuterats i ledningsgruppen är arbetsmiljö och övergripande miljömål.

5.2.1 Anställda

Följande har varit tillsvidare- och säsongsanställda i Hammarö församling under 2013:

Alsterlind, Ylva
Andersson, Erik
Andersson, Mi-Lena
Andersson, Morgan
Andersson, Roger
Bodén, Jennifer
Bodén, Thomas
Brohede, Charlotta
Carlsson, Maria
Ekängen, Birgitta
Ekängen, Lars

Eriksdotter, Annika
Frylmark, Tomas
Hagberg, Bo
Hallén, Maria
Haster, Katrina
Hed, Birgitta
Hedström, Johanna
Hjelm, Daniel
Högberg, Anna Karin
Jacobsson, Susanne
Jansson, Bernt
Johansson, Ing-Marie
Johansson, Kenneth
Johansson, Roland
Larsson, Lena
Levin, Anders
Lind, Anna
Petersson, Jan-Evert
Piscator, Regina
Rovér, Susanne
Svärd, Camilla
Törnkvist, Marie
Wennberg, Solveig

6. Stödjande verksamhet

6.1 Kansli och ekonomi

Under 2013 har den nya verksamhetsindelningen arbetats igenom och gett en tydligare struktur i budget, uppföljningar och bokslut. En betalterminal har installerats för att kunna erbjuda bättre betalningsalternativ och på sikt också kunna använda denna i verksamhet där kontanthantering förekommer för att minimera kontanterna. Detta är ett säkerhetsarbete såväl som ett arbetsmiljöarbete och inte minst en administrativ besparing.

Hösten har präglats av ett omfattande arbete med församlingens arrenden. Syn har genomförts och lett till ett antal åtgärder, rutiner har förbättrats, avtalen håller på att skrivas om och de befintliga avtalen kommer att sägas upp under vintern 2014 för att omförhandlas under våren 2014. I samband med omförhandlingen kommer arrendeavgifterna att marknadsanpassas för att slå igenom under 2015.

Kansliet arbetar löpande med att förbättra rutiner, vara ett stöd till övriga verksamheten och ha ett öppet och tillgängligt sätt gentemot församlingens borna. Kansliet tar emot besökare i ärenden som rör dop, vigslar, begravningar, arrende frågor, bokning av lokaler etc.

Inför 2015 går arbetet vidare med kansliets struktur och flöden för att skapa ännu mer effektiva rutiner.

Personal på kansliet: Susanne Rovér (kyrkokamrer), Camilla Svärth (ekonomi- och löneassistent), Birgitta Hed (assistent), Johanna Hedström (assistent).

6.2 Information

Det informativa löpande arbetet i församlingen handlar om att föra ut information om verksamheten i olika media, så som hemsida, dagspress, riktade tidningar, verksamhetskatalog, kommunens informationskanaler, social media (facebook, bloggar m.m.), uppdatera, utveckla, och hålla församlingens hemsida levande, tillverka affischer och informationsmaterial, vara en resurs och stöd för personalen i det informativa arbetet, samt dokumentera verksamheten, framför allt i bild.

Eftersom det var valår beslutade kyrkorådet att församlingen skulle medverka i den nationella valtidsningen. Där förfogade man över fem lokala sidor, med valinformation och information om församlingens verksamhet. Tidningen delades ut till alla hushåll på Hammarö.

På uppdrag av kyrkorådet pågick också arbetet med att ta fram en kommunikationsstrategi. Där låg tyngdpunkten framför allt på 1. *det personliga mötet* - att utveckla hur man berättar om församlingens verksamhet och bemöter individen i de naturliga möten som uppstår ute i verksamheterna, 2. *hemsidan* - att lägga mer tid på att utveckla innehållet, samt 3. *det proaktiva arbetet i media* - att få media att uppmärksamma församlingens arbete på redaktionell plats.

Personal information: Johanna Hedström (informatör).

6.3 Vaktmästeri

Vaktmästarna tjänstgör vid alla kyrkliga förrättningar samt vid urnedsättningar. Man har gett ett 30-tal guidningar, främst av Hammarö kyrka. Nytt för året var visningar av Hammarö kyrkas släcksystem (higfog). Utbildning av personalen har genomförts i etik och energi, samt hantering av livsmedel. Ett studiebesök har också gjorts till Remmens kyrka.

6.3.1 Fastigheter

Utöver det löpande underhållet utfördes några extra åtgärder på och i församlingens fastigheter:

En extra mätare för fjärrvärmen sattes in vid Skoghalls kyrka och pastorsexpeditionen, för att kontrollera vad respektive fastighet förbrukar.

S:a Råda kyrkoprojekt kom på besök för att lära om Hammarö kyrka och dess konstruktion, för att inspireras i återuppbyggnaden av Södra Råda gamla kyrka.

Under hösten och vintern renoverades församlingshemmets Hammars gårds tak. Skoghalls kyrka fick en ny korbelysning.

I församlingshemmet Arken har man målat kontor och satt in nya möbler. Barnverksamhetens lokaler har fått akustikplattor i taket för att sänka ljudnivån.

7. Begravningsverksamhet

7.1 Kyrkogården

Under 2013 har flera projekt startats upp på kyrkogårdsförvaltningen. Ett projekt har varit framtagandet av bevarandeplanen.

En kulturhistorisk inventering har genomförts av kyrkogårdens gravvårdar, av antikvarie Carina Lidback. Detta arbete resulterade i framtagande av en bevarandeplan för Hammarös kyrkogårdar. Tord Näslund från Hushållningssällskapet har inventerat kyrkogårdens träd och utifrån inventeringen utarbetat en trädvårdsplan som är giltig i fem år. Det har investerats i ett digitalt kartprogram. En inmätning av

kyrkogårdarna har gjorts och materialet digitaliserats, vilket kommer att göra det lättare att uppdatera kartmaterial.

Utifrån de direktiv som Centrala Gravvårdskommittén har utfärdat så har det påbörjats provtryckning och säkring av kyrkogårdens gravvårdar. Detta är ett arbete som kommer att pågå i flera år. Södra kyrkogården är den kyrkogård som prioriteras som mest akut. Fem kvarter är helt klara och det sjätte påbörjat.

Med hjälp av Karlstad/Hammarö gymnasiums trälinje och deras mentor Bo Öster har det tillverkats en unik bänk, designad av Annika Eriksdotter. Den är placerad på Västra kyrkogården vid dammen.

Under året har förvaltningen haft 124 gravsättningar varav 15 kistgravar, 58 urngravar och 51 gravsatta i minneslund. Det har varit ca 500 skötselåtaganden. Även i år har kyrkogårdarna och omgivningen runt Hammarö kyrka haft många turistbesök. Det finns ett intresse för att vandra efter Pilgrimsleden. Andra kyrkogårdsförvaltningar har varit här på studiebesök bl.a. för att ta del av arbetet med gravstenssäkring.

Personalstaben har under året varit 1 kyrkogårdsföreståndare 100%, 1 administratör 20%, 3 kyrkogårdsarbetare 100%, 1 projektanställning 100% (varav 50% kyrkogården och 50% administration av projekt), 1 kyrkvaktmästare / kyrkogårdsarbetare 100% (varav 50% på förvaltningen), 4 st. säsongsanställda kyrkogårdsarbetare 100% under 6 månader, samt ett antal korttids- och semestervikarier. All personal har deltagit i de utbildningar som Karlstad stift har anordnat för kyrkogårdspersonal genom Wilexprojektet.

Kyrkogårds- och fastighetsnämnden har under året haft 6 sammanträden. Denna nämnd upphörde vid årsskiftet 2013/2014 då den nya organisationen trädde i kraft.

Personal kyrkogårdsförvaltningen: Milena Anderson (kyrkogårdsföreståndare), Morgan Andersson, Roger Andersson, Thomas Bodén, Bernt Jansson, Kenneth Johansson, Roland Johansson, Anders Levin, Mimmi Johansson, Jennifer Bodén.

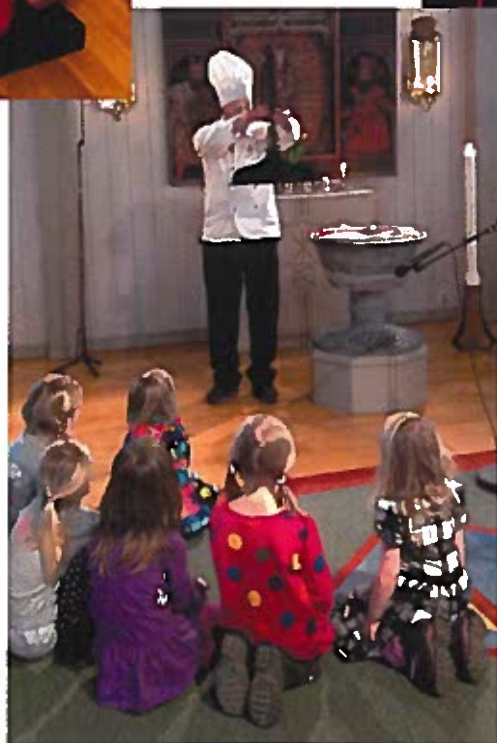
8. Slutord

”Vår värld är i ständig förändring. Som kyrka och församling finns vi mitt i världen, i vårt lokala sammanhang, trygga i vår tradition och vår tillhörighet. Under ett år hinner mycket hända. Några medarbetare (förtroendevalda, personal och frivilliga) har kommit nya, andra har slutat. Verksamheter har startat och någon har tagit paus. Kyrkklockorna har ringt regelbundet och kallat ung som äldre till bön och eftertanke.

Livet pågår. Varje dag är en ny möjlighet. Behov i bygden och människors goda idéer får fortsätta att samspela och bli levande i många olika möten också framöver. Hela tiden är vår uppgift och vårt fokus som kristna den andra människan, vår nästa. Hur kan vi stå till tjänst som kyrka och församling just nu? Hur kan vi bidra till en mer kärleksfull och mänskligare värld?”

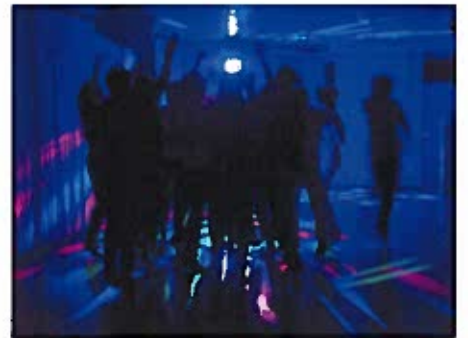
/ Regina Piscator

Glimtar ur verksamheten

Småbarnssång på Arken, skapande på äldreboende, danslek, underhållning på Hammars gård, gudstjänst för små och stora, musik i sommarkväll i Hammarö kyrka.

Gudstjänst för de minsta, Café Vägkyrkan och sommarmusik på Hammars gård, konfirmanddisco i Rättvik, 75-årskalas, 10-årsjubileum med varieté på familjecentralen.

Filmpremiär med konfirmander, Det stora barnkalaset med räddningstjänsten i Skoghalls centrum, ridkonfirmander på utflykt på Kalvbergsåsen, Levande julkalender, musikalrepetition i Skoghalls kyrka.

